

Kirkon Ulkomaanavun työ Haitissa 2010

HUMANITAARINEN APU

Hätä-apu maanjäristyksen ensivaiheessa

Tammikuun maanjäristyksen jälkeen Kirkon Ulkomaanapu toimitti yhteistyössä ACT Allianssin järjestöjen kanssa Haitiin hätä-apuna puhdasta vettä ja telttoja:

- kaksi vedenpuhdistuslaitetta, kapasiteetti 2x4000 litraa/tunti
- 384 000 kpl vedenpuhdistustabletteja, yhdellä tabletilla voidaan puhdistaa 10 litraa vettä
- 10 000 kpl 10 litran vesikanistereita
- 780 perheteltoa
- henkilöapua (humanitaarisen avun koordinaattoreita)

Hätä-apu pyrittiin ohjaamaan kaikista heikoimmassa asemassa oleville, kuten naisille ja lapsille.

Koulutus katastrofeissa -ohjelma Léogânen alueella

Maanjäristyksen seurauksena 67 prosenttia maanjäristysalueella olevista kouluista tuhoutui. Ulkomaanavun Haitissa tapahtuvan humanitaarisen avun ja jälleenrakennuksen keskeiseksi toimintamuodoksi nousi tarvekartoituksen jälkeen koulusektorin avustaminen ns. koulutus katastrofeissa (Education in Emergencies) -lähestymistavan kautta. Ohjelmaa on toteutettu yhdessä Haitin Episkopaalisen kirkon koulutoimen, Luterilaisen Maailmanliiton Haitin maaohjelman sekä YK:n ohjaaman opetussektorin klusterin kanssa.

Olemme avustaneet sekä opetustilojen ja -materiaalin hankkimisessa että oppilaiden ja opettajien psykososiaalisessa tukemisessa. Ohjelman alussa Ulkomaanapu toimitti 60 koulutelttaa, joissa on yhteensä 120 luokkahuonetta. Seuraavassa vaiheessa, jo saman kevään aikana, rakennettiin 120 vanerista luokkahuonetta. Syksyllä 2010 väliaikaiskouluhanketta laajennettiin, koska tarve on edelleen suuri. Rakenteilla on nyt 220 uutta väliaikaista luokkahuonetta. Väliaikaiset koulut kestävät käyttökunnossa noin neljä vuotta. Näin saadaan 40 koulua lisää käynnistettyä.

Jokaiseen luokkahuoneeseen mahtuu kerrallaan opiskelemaan noin 50 koululaista, ja useassa koulukeskuksessa koulua käydään kahdessa vuorossa. Tähän mennessä noin 15 000 4–16-vuotiasta lasta on päässyt kouluun Kirkon Ulkomaanavun tuella.

Luokkahuoneiden lisäksi kouluihin rakennetaan koulukeittiöt ja käymälät. Tähän mennessä:

- Koulujen yhteyteen on porattu 12 käsipumpulla toimivaa kaivoa. Kaivoja porataan lisää.
- Vesitankit ja vedenjakelujärjestelmät on asennettu 20 koulukohteeseen. Tankkeja ollaan asentamassa lisää.
- Pysyvät käymälät on rakennettu viiteen kouluun. Niitä rakennetaan lisää.
- Koulukeittiöt on rakennettu viiteen kouluun. Niitä rakennetaan lisää.
- Materiaalit 50 koulukeittiötä varten on hankittu. Ne odottavat asennusta.
- 1000 pulpettia on nikkaroitu ja jaettu kouluihin.
- Opetusmateriaaleja.

Koulujen jälleerakennusohjelma

Maanjäristysalueella on suuri tarve saada lapset pois telтта- ja väliaikaiskouluista turvallisiin ja kestäviin koulurakennuksiin, jotka luovat paremmat olosuhteet oppimiselle. Koulurakennuksia käytetään myös väestönsuojina.

Koulujen jälleerakentamisen arkkitehtuuri- ja rakennesuunnittelussa on pyritty parhaaseen mahdolliseen maanjäristys- ja hurrikaanikestävyyteen. Ohjelmassa on toteutettu mahdollisimman ympäristö- ja ilmastonmuutosystävällistä rakennustapaa. Yhteisöt on otettu mukaan rakentamiseen Rahaa työstä -ohjelman avulla.

Léogânen vuoristoalueella toteutamme kevytrakenteisempia kouluja, sillä tiestön puuttumisen ja hankalan sijainnin vuoksi vuoristoon ei voida rakentaa raskasrakenteisia kouluja esimerkiksi työmaakoneita hyödyntäen. Näihin koulukohteisiin rakennusmateriaalit kuljetetaan kyläläisten kantamina.

Koulut on valikoitu siten, että ne edustavat tärkeitä oppimiskeskuksia niin maaseudulla kuin kaupungeissa. Nämä koulut vaurioituivat vakavasti maanjäristyksessä ja niiden jälleerakentaminen on tärkeää yhteisöille sekä lasten koulunkäynnin mahdollistajina että laajemmin psykologisina merkkipaaluina pitkän jälleerakentamisprosessin edistymisestä.

Tällä hetkellä rakennusvaiheessa on kaksi pysyvää koulua: Toinen St. Matthieussa, jossa hyödynnetään maanjäristyksen tuhoamien rakennusten materiaaleja ja toinen, kevytrakenteisempi St. Josephin koulu vaikeakulkuisella Léogânen vuoristoalueella. Vuonna 2011 Ulkomaanavun tavoitteena on rakentaa 10 pysyvää koulua lisää. Kaiken kaikkiaan suunnitelmissa on 50 pysyvän koulun rakentaminen.

Kolera-hanke

Kirkon Ulkomaanapu hyödyntää yhteistyötään kouluverkoston kanssa myös marraskuussa trooppisesta hirmumyrsky Tomasista kärsineiden auttamisessa ja koleraepidemian leviämisen ehkäisyssä Gressierin, Léogânen, Grand Goâven and Petit Goâven alueilla. Ulkomaanavulla on parhaillaan käynnissä humanitaarinen avustusoperaatio, jossa jaetaan 83 koulun kautta 24 000 perheelle vedenpuhdistustabletteja, kanistereita, saippuaa ja kannellisia ämpäreitä sekä ripulin hoitoon tarkoitettua suola-sokeri-seosta.

Opettajille, oppilaille ja heidän vanhemmilleen jaetaan tietoa hyvistä hygieniakäytännöistä koleran ennaltaehkäisemiseksi sekä tietoa tautiin sairastuneiden hoidosta. Koululaisille järjestetään ns. terveyskerhoja (Club Santé) koulujen yhteydessä. Ulkomaanapu asentaa myös 150 käymälää haavoittuvimpiin kouluihin koleran leviämisen torjumiseksi.

Ulkomaanapu on toimittanut miljoona vedenpuhdistustablettia YK:n koordinoimalle opetusklusterille, jotta entistä useammat koulut saavat puhdasta vettä. Muiden ACT-allianssin (Action by Churches Together) jäsenjärjestöjen käyttöön on samoin annettu miljoona vedenpuhdistustablettia jaettavaksi eri puolilla maata yhteisöissä, joissa suuri koleran leviämisen riski.

KEHITYSYHTEISTYÖ JA VAIKUTTAMINEN

Pitkäjänteistä kehitysyhteistyötä Ulkomaanapu toteuttaa Luterilaisen maailmanliiton (LML) Haitin maaohjelman kautta.

Ulkomaanavun tukemat hankkeet liittyvät köyhyyden vähentämiseen, demokratiaan ja ihmisoikeuksiin. Hankkeilla tuetaan ihmisten organisoitumista ruohonjuuritasolla sekä Haitissa että naapurimaa Dominikaanisessa tasavallassa. Työtä on tehty mm. vahvistamalla ja verkostoimalla ruohonjuuritason organisaatioita, luomalla ja vahvistamalla yhteisöjen pienyrityksiä sekä varmistamalla projektialueilla toimivien tuottajaverkostojen tuloksellisuutta. Hankkeiden kohderyhminä ovat olleet pienviljelijät ja näiden organisaatiot. Erityistä huomiota on kiinnitetty naisten osallistumiseen.

Tavoitteena on kohentaa haitilaisten edellytyksiä omavaraisuuteen ruokaturvassa. Kylien kanssa kehitetään kotieläintuotantoa ja erityisesti kahvin luomuviljelyä sekä suojellaan ympäristöä, mikä parantaa satoa ja tuotannon pitkäjänteisyyttä ja turvaa jokapäiväisen ruoan saantia. Samalla tuetaan maanviljelijöiden ja yhteisöjen järjestäytymistä.

Ihmisoikeuksien osalta Ulkomaanapu on tukenut haitilaisten oikeutta syntymätodistukseen sekä työtä Haitin väestörekisterijärjestelmän uudistamiseksi. Tavoitteena on, että kaikkien haitilaisten oikeus syntymätodistukseen toteutuisi Ulkomaanavun projektialueilla. Dominikaanisen tasavallan puolella on tehty yhteistyötä vahvan konsortion kanssa, joka puolustaa maassa asuvia haitilaisia siirtolaisia ja heidän jälkeläisiään sekä vaikuttaa maan politiikkaan.

Ilmastonmuutos ja katastrofivalmius

Yksi Ulkomaanavun keskeinen toimintamuoto on ollut katastrofivalmiuden kehittäminen ja ilmastonmuutokseen vastaaminen. Työtä on toteutettu perustamalla ja kouluttamalla paikallisia katastrofitoimikuntia sekä parantamalla viranomaisyhteistyötä ja huomioimalla erityisesti naiset ja lapset katastrofitilanteissa. Työtä tehdään paikallisten kansalaisjärjestöjen kautta.

Haiti sijaitsee ns. hurrikaanikäytävässä, ja se on ollut aina altis trooppisten hirmumyrskyjen tuhoille. Ilmastonmuutoksen myötä tämän kaltaiset sääilmiöt tulevat lisääntymään. Haitissa ei kuitenkaan ole luonnollista suojaa niiden aiheuttamia tuhoja vastaan, sillä sen metsäpinnasta on jäljellä enää vain noin 2–5 prosenttia. Tämän vuoksi on erittäin tärkeää, että Haitissa panostetaan katastrofivalmiuteen ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseen.

Kirkon Ulkomaanapu on yhdessä muiden ACT-allianssin jäsenjärjestöjen kanssa kouluttanut paikallisia yhteisöjä Haitissa katastrofivalmiuteen. Lisäksi se on auttanut paikallisia yhteisöjä ja leirien asukkaita ottamaan käyttöön toimenpiteitä, joille ne pystyvät vähentämään hurrikaanien ja muiden luonnonkatastrofien aiheuttamia riskejä.

ACT-allianssi on tehnyt varautumissuunnitelmia yhdessä paikallisten yhteisöjen kanssa. Varautumissuunnitelmien osalta ACT-allianssi on ollut yhteydessä myös Haitin hallitukseen ja YK:hon varmistaakseen, että varautumissuunnitelmat ovat yhteneväisiä Haitin hallituksen tekemien suunnitelmien kanssa.

Vuodelle 2011 ACT-allianssin jäsenet ovat suunnittelemassa yhteistä ilmastonmuutos-/katastrofivalmiushanketta. Norjan kirkon ulkomaanapu on teettänyt kartoituksen ACT-allianssin jäsenten ilmastohankkeista, ja Kirkon Ulkomaanapu tulee viemään tätä työtä eteenpäin vaikuttamistyön näkökulmasta ensi vuonna. Alkuvuodesta 2011 ACT-allianssin jäsenet ja paikalliset kumppanit keskustelevat yhdessä uudesta hankkeesta ja sen toteuttamisesta, jossa Kirkon Ulkomaanavulla tulee olemaan vahva rooli.